Sats på skulen

– snu Sogn

”Sats på skulen – snu Sogn” – eit nasjonalt nybrottsarbeid i Sogn

Folkevalddagen 23. april 2012

Ordførar Jarle Aarvoll

leiar i programstyret ”Sats på skulen – snu Sogn”

Landets beste skulefylke

- År 1900 – ca 100 000 innbyggjarar
- År 2010 – ca 107 000 innbyggjarar
- 26 kommunar, små einingar, lite kompetanse?

Dagbladet
7. juli 2011

Målt etter nasjonale prøvar, ressursar, resultat og mobbing:

4. Luster

6. Leikanger

7. Balestrand

16. Sogndal

27. Årdal

46. Vik

51. Lærdal

69. Aurland

Leiar i Sogn Avis,
12.07.11

Strålande for skulen i Sogn

EI UNDERSØKING SOM avisa Dagbladet har gjennomført i samtlege kommunar her i landet, viser at det står svært bra til i grunnskulen i Sogn. Faktisk konkluderer denne undersøkinga med at tre av dei ti beste grunnskulane i landet ligg i Sogn. Grunnskulen i Luster er best på ein fjerdeplass, medan Leikanger på sjetteplass og Balestrand på ein sjuandeplass følgjer like bak.

> Det er heilt sikkert mogeleg å finna fleire svar på kvifor det er slik

DET ER OGSÅ VERDT å merka seg at Sogndal er oppe på ein 16. plass, noko som er ei sterk plassering i forhold til folketalet.

DET GÅR ATT i denne undersøkinga at smått er godt. Det viser seg at mange av kommunane som når høgt opp, er små kommunane med lite folketal. Dei minste kommunar med dei beste skulane, i allefall etter dei kriteria som Dagbladet har lagt til grunn. Stordal framfor Bykle og Granvin er på topp tre – ingen storkommunar akkurat. Først på 63. plass kjem dei første byen av litt storleik – Kongsberg.

UNDERSØKINGA VAR BASERT på to kategoriar, den eine om element som driftsutgifter til undervisningsmateriell, snittstorleik på gruppene i grunnskulen, kor mange elevar med direkte overgang frå grunnskule til vidaregåande, snitt grunnskulepoeng, kor mange lærarar med fagutdanning og mobbing i skulen. Den andre kategorien er basert på resultat frå nasjonale prøvar i engelsk, norsk og matematikk. Med andre ord – ei grundig undersøking.

DET ER NESTEN oppsiktsvekkjande at tre av dei ti beste grunnskulane i landet er å finna på eit sopass avgrensa geografisk område som mellom Balestrand og Luster.

DET ER HEILT SIKKERT mogeleg å finna fleire svar på kvifor det er slik. Men i denne samanhengen er det heilt uråd å sjå vekk frå den satsinga som Sogn regionråd stod i brodden for i 2006. I slutten av mars det året sette rådmannsgruppa i regionrådet ned ei arbeidsgruppe som skulle vurdera korleis kommunane i regionen kunne samarbeida om skuleutviklinga i Sogn.

«SATS PÅ SKULEN – Snu Sogn», var tittelen på det ambisiøse utviklingsprosjektet frå 2006–2012. I åra som er gått har det mellom anna vore gjennomført ei formell leiarutdanning for både rektorar, inspektørar, rådgjevarar og lærarar. Og så at det har vore eit sterkt fokus på kommunane si rolle som skuleeigar.

ALT ER GARANTERT ikkje perfekt i grunnskulen i Sogn, men det kan ikkje vera nokon som helst tvil om at sogneskulen er på rett veg, ikkje minst takka vera satsinga som Sogn regionråd initierte i 2006.

Sei meininga di om leiaren på sognatreff.no

redaksjon@sognavis.no

Sogn Avis
er ei partipolitisk uavhengig avis for Indre Sogn. Avisa blir trykt hjå Sogn og Fjordane Avistrykk as, Førde.

REDAKTØR:
Jan Inge Fardal

ANNONSESJEF:
Odd Reksnes

DISPONENT:
Ivar Henjum

www.sognavis.no

Brannsikkerhet i tunneler – basert på flaks?

Brannulykken i Oslofjordtunnelen 23. juni var den andre ulykken i denne tunnelen på et halvt år. I begge ulykkene var vogntog involvert.

Ulykken blir nå gransket, og det vil sikkert komme frem hva som var årsaken. Vi fikk dessverre igjen en påminnelse om hvor sårbare norske tunneler kan være når en brannsituasjon oppstår.

Det er heldigvis ikke ofte det er brannulykker i norske tunneler, faren er at de er omfattende når de først skjer.

I Norge har vi over 1.000 tunneler. Det er et etterslep og ulike mangler i tunnelene, som det vil koste mange milliarder kroner å rette opp. Statens vegvesen jobber med en kartlegging av hvor stort dette behovet faktisk er. Dette går på dårlig belysning, rømningsveier, ventilering, skilting, oppmerking, radiosamband, nødfortau, tilfluktsrom, vannforsyning, nødstasjoner.

I Tunnelsikkerhetsforskriften fra 2007 er kravene klare. Det skal ikke være mer enn fem prosent stigning, og i tunneler med mer enn tre prosent stigning skal det settes inn ekstra tiltak på bakgrunn av en risikoanalyse. På den ene siden har vi problemet med at de fleste tunnelene ble bygget før tunnelsikkerhetsforskriften ble innført i 2007. Oslofjordtunnelen er en slik tunnel. Disse tunnelene bør oppgraderes slik at risikoen for brann reduseres, og slik at dersom brann først oppstår – er sjansene for skader minimert.

På den andre siden har vi tunneler som er bygget etter at forskriften trådde i kraft, men hvor Vegdirektoratet har godkjent unntak fra kravene ut i fra økonomiske eller geografiske hensyn. Disse tunnelene er da lovlige, selv om de avviker fra forskriftene. Et eksempel er Tunsbergtunnelen ved Voss som vil bli uten forbikjøringsfelt og noe brattere enn kravene tilsier (5,07 prosent stigning). Statens vegvesen garanterer at dette ikke er et risikoproblem, men NAF er bekymret. Det vil bli mye tungtrafikk i denne tunnelen, og erfaring viser at dette er et risikomoment uavhengig av generell årsdøgnstrafikk (ÅDT).

For det tredje husker NAF to år tilbake da NRK avdekket at det svært brannfarlige PE-skummet ikke er tildekket i nærmere 200 tunneler.

Dette føyer seg inn i rekken av flere usikkerhetsmomenter ved norske tunneler. NAF har lenge gått inn for at Norge skal ha et selvstendig og uavhengig Veitilsyn. NAF er sikre på at et slikt tilsyn ikke ville ha akseptert de mange brannfarlige tunnelene eller tunneler som ikke er nok sikret dersom det skulle oppstå en brannsituasjon.

Norge er og har lenge vært på jumboplass når det gjelder sikkerhet i tunnelene. Det viser tunneltestene som NAF i samarbeid med 14 søsterorganisasjoner i testeprosjektet EuroTAP har gjort i en tiårs periode. Norske tunneler har skilt seg ut fra resten av Europa med svært dårlig Standard. I 2008 var tre norske tunneler med i testen, og alle tre fikk stryk. Dette var Eikefettunnelen, Jernfjelltunnelen og Matrebergtunnelen – alle langs E 39.

Gjennom EuroTAP-samarbeidet har NAF vært en pådriver for tunnelsikkerhet, og vi mener at dette har ført til mer bevissthet. Denne bevisstheten må nå få praktiske konsekvenser slik at trafikantene kan ferdes trygt i norske tunneler.

Jon Olav Alstad
Fung. leder politikk & forbruker
NAF Norges Automobil-Forbund

Ein lever av å spå,

Det blir med tyngde hevda «at ein lever av å spå, men ikkje av å fortelje sanninga». Eit døme på dette finn ein i sjukehussaka i Sogn og Fjordane: statsministeren «spådde» at storparten av nordfjordingane ville få kortare veg til sjukehuset i Volda enn til det nedleggingstrua sjukehuset på Nordfjordeid når Kvivs[...] mellom Hornindal og [...] opna i 2012.

Med [...]

[...] talde sanninga då ha sa dette på NRK1 våren 2011. Eg trur heller at andre feilinformerte statsministeren i samsvar med «spådomar».

Det som er [...] saka er [...]

Kvifor er vi gode på skule og bhg?

- Fylkesmann, Høgskulen, KS, Sogn regionråd og Utdannings-forbundet
- Satsinga på formell etter- og vidareutdanning

Fleire gode grunnar

- Sterkt regionalt samarbeid
- Utvikling av regionale fagnettverk i skulen
- Utstrekt satsing på entreprenørskap
- Senter for Økonomisk Forsking: Regionalt samarbeid er forklaringa

Bakgrunn for ”Sats på skulen – snu Sogn”

- Nedgang i folketalsutviklinga i heile Sogn
- Skulen må nyttast som ein aktivt reiskap for *samfunnsendring*
- Barnehagebarn og elevane i skulen er 15 % av innbyggjarane – men dei er 100 % av framtida!

Sats på skulen…

- Leiarutdanning: 37 rektorar, inspektørar, rådgjevarar og lærarar har teke 30 studiepoeng i leiing
- Utvikling og drift av 20 regionale fagnettverk
- Sterkt fokus på å utvikle rolla kommunane har som skuleeigarar

Sats på barnehagen…

- Partnarskap: Sogn regionråd, Utdanningsforbundet, Høgskulen og NAV Arbeidslivssenter
- Mål: styrke barnehagane som læringsarena og skape eit meir inkluderande arbeidsliv
- 61 styrarar, pedagogiske leiarar og førskulelærar tek no 30 studiepoeng i leiing
- Utvikling av 7 regionale fagnettverk

Sats på entreprenørskap…

- Den raude tråden i heile prosjektet: Utvikling!
- Entreprenørskapsmesser, elevbedrifter frå 9. klasse viser fram for alle i 8. klasse
- Formelt studie i entreprenørskap, vinter 2013 med deltaking frå næringsavdelingane, privat næringsliv og skulane

Evaluering

- SINTEF: Rapporten: ”Alt er småting, og det der de som teller”, haust 2011
- Funn: Solid eigarskap, forankring og engasjement
- Det var balanse mellom det ressursane kommunane puttar inn, og kva ein har fått igjen

”Sammen så veie vi flere tonn…”

- ”Tidlig ute med å implementere nasjonale føringer”
- ”...har bidratt til å skape og videreutvikle bedre strukturer for skolesamarbeid og skoleutvikling”
- ”Skoler har endret seg som en følge av skolelederutd.”
- ”Regionen preges i dag av stor grad av delingskultur, og prosjektet har bidratt til å støtte og utvikle dette”
- ”De virkelige effektene vil man kunne se i fremtiden, avhengig av at den gode starten blir fulgt opp”

Vegen vidare: System for styrka læring

Hovudmål:

Å utvikle kompetanse og kunnskapsbasert praksis i kommunane som skule- og barnehageeigar, styrke tilpassa opplæring, auke læringsutbyttet for alle – og der igjennom redusere bruk av spesialundervisning.